

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Sayın Binali YILDIRIM tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

Aylin NAZLIAKA
Ankara Milletvekili

Engellilerin sosyal ve kültürel hayata, istihdama katılımları ülkelerin gelişmişlik göstergelerinden biridir. Dünyanın pek çok ülkesinde engellilerin yaşadığı sorunların çözümü için hükümetler ciddi kaynak ayırmakta ve etkin politikalar üretmektedirler.

Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre dünyada 500 milyon, ülkemizde ise 8,5 milyon engelli birey yaşamaktadır. Engelli vatandaşlarımızın yaşama hakları, başta Anayasamız olmak üzere çeşitli yasalar ve uluslararası sözleşmelerle güvence altına alınmıştır. Ancak yasalara rağmen, engelli vatandaşlarımızın yaşadığı sorunlar artarak devam etmektedir.

Engelli grubunda, resmi veri bulunmamakla birlikte 800 bine yakın otizmli çocuk olduğu ifade edilmektedir. Otizm, yaşamın ilk üç yılı içinde ortaya çıkan ve yaşam boyu devam eden, sosyal etkileşim, sözel ve sözel olmayan iletişimde problemler, tekrarlayıcı davranış ve kısıtlı ilgi alanları ile kendini gösteren, karmaşık gelişimsel bir bozukluk olarak tanımlanmaktadır.

Tüm engel gruplarında olduğu gibi otizmde de en önemli ilk aşama erken tanıdır. Otistik her çocuğun birbirinden farklı olumlu ve olumsuz özelliklere sahip olması nedeniyle uygun tedavi yaklaşımının seçilmesi, beklentilerin şekillenmesi, özelliklerin doğru anlaşılması ve bu özelliklere yönelik yöntemlerin geliştirilmesi için tanılama büyük önem taşımaktadır.

“Otizm Spektrum Bozuklukları Ulusal Eylem Planı Taslağı” 2013 yılının Nisan ayında açıklanmış, planına açıklandığı programda dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan bir konuşma yapmıştır. Bu konuşmada; “2002 yılında kamu ve özel sektörde çalışan toplam engelli sayısı 49 bindi şimdi bu sayı 101 bine ulaştı. Engelli istihdamını daha da artırmak için kredi, hibe, teşvik gibi düzenlemeler yaptık. Şu anda hiçbir istihdam alanına yerleşemeyen zihin engelliler ve otizm tanılı kardeşlerimiz için çalışma yapıyoruz. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımız, Milli Eğitim, Sağlık, Çalışma ve Sosyal Güvenlik, Gençlik ve Spor Bakanlıklarımızın yanı sıra YÖK ve sivil toplum kuruluşlarımızın da desteğiyle Türkiye’nin hükümetimizin ilk otizm eylem planını açıkladık. Bu planla otizm tanısı konulmuş çocuklarımız ve ailelerinin her türlü ihtiyaçlarını karşılamak, yaşam kalitelerini artırmak ve onlara destek vermek amacıyla otistik çocuklarımız ve ailelerine destek olacağız. Bende başbakan olarak bu eylem planının takipçisi olacağım, süreçleriyle sonuçlarıyla yakından ilgileneceğim.” görüşlerine yer verilmiştir.

Otizm Ulusal Eylem Planında sürece ilişkin sorunlar ve ilgili kurumlar saptanarak çözüm için gereken süreler belirlenmiştir. Bu çalışmalar;

- 1- Farkındalık Çalışmaları ve Kurumlar Arası İşbirliği
- 2- Erken Tanı, Erken Müdahale ve İzleme
- 3- Ailelere Yönelik Çalışmalar
- 4- Eğitsel Değerlendirme, Özel Eğitim ve Sınavlara İlişkin Düzenlemeler
- 5- İstihdam Süreçleri ve Çalışma hayatı
- 6- İnsan Kaynakları ve Fiziksel Çevre Düzenlemeleri
- 7- Sosyal Hizmet, Sosyal Yardım ve Toplumsal Yaşama Katılım başlıkları altında toplanmıştır.

Büyük bir tanıtımla sunulan, adeta bir şova dönüştürülen eylem planıyla ilgili olarak kamuoyunda aradan geçen süreye rağmen ciddi bir adım atılmadığı yönünde ciddi eleştiri ve görüşler vardır.

Bu bağlamda;

- 1- Ülkemizde otizm engeli bulunan vatandaşlarımızın sayısı nedir? Yaş grupları, cinsiyet ve illere göre dağılımı nedir?
- 2- Otizm engeli bulunan çocuklarımızdan kaç tane özel eğitim kurumlarından yararlanmaktadır? Eğitim alamayanların sayısı ve illere göre dağılımı nedir?
- 3- 2016 yılı sonu itibariyle kamuda memur ve işçi olarak çalışan engelli sayısı nedir? Kurumlara göre dağılımı nedir? Engelli istihdamında otizm engeli bulunanların sayısı nedir?
- 4- Kamuda memur ve işçi kadrolarında boş bulunan engelli kadrosu sayısı nedir? Kurumlara göre dağılımı nedir? Bu kontenjanlara neden atama yapılmamaktadır?
- 5- 2016 yılı sonu itibariyle özel sektörde çalışan engelli sayısı nedir? Engelli istihdamında otizmlilerin sayısı nedir? Boş bulunan kadro sayısı nedir?
- 6- 2013 yılından bugüne kadar kamu ve özel sektörde istihdam edilen otizmlilerin sayısı nedir?
- 7- 2013 yılından bugüne kadar engelli istihdamını daha da artırmak için verilen kredi, hibe, teşviklerin miktarı ve yıllara göre dağılımı nedir? Bu teşvik, kredi ve hibelerin ne kadar otizmliler için kullanılmıştır?
- 8- Otizm Spektrum Bozukluğu Ulusal Eylem Planının temel ilkelerinden biri olarak açıklanan "Otizm spektrum bozukluğu konusunun, Cumhurbaşkanı, Başbakan, ilgili Bakanlar, kanaat önderleri ve toplumda öne çıkan kişiler tarafından sahiplenilmesi sağlanmalıdır" hedefine ilişkin olarak 2013 yılından bu tarihe kadar yapılan somut çalışmalar nelerdir?

- 9- Otizm Spektrum Bozukluğu Ulusal Eylem Planında yer alan "Otizm spektrum bozukluğunun kamuoyunda tanıtılması için kampanyalar düzenlenmelidir" hedefiyle ilgili olarak 2013 yılından bu tarihe kadar yapılan somut çalışmalar nelerdir?
- 10-Otizm Spektrum Bozukluğu Ulusal Eylem Planında yer alan "Otizm spektrum bozukluğu konusunda farkındalığı artırıcı kamu spotu ve kısa filmler hazırlatılarak yayınlanması sağlanmalıdır." hedefiyle ilgili olarak 2013 yılından bugüne kadar yapılan somut çalışmalar nelerdir?
Bu başlıklar konusunda hangi bakanlıklar, kurum veya kuruluşlar görevlendirilmiştir? Bu süre içerisinde yapılan somut çalışmalar ve bu çalışmalara ayrılan bütçe nedir?
- 11-Otizm Spektrum Bozukluğu Ulusal Eylem Planında yer alan; "Kamu kurumları, üniversiteler ve yerel yönetimler vb. yerlerde görev yapan personele yönelik farkındalık artırıcı etkinlikler (seminer, sempozyum, kongre, hizmetiçi eğitim vb.) düzenlenmelidir. Farkındalık çalışmaları kapsamında üniversitelerin ilgili fakültelerinde otizm spektrum bozukluğu konusunda seçmeli dersler açılmalı, sosyal sorumluluk uygulamaları ve projeleri teşvik edilmelidir. Otizm spektrum bozukluğu olan çocukların erken tanılabilmesi için kreş ve gündüz bakımevlerinde görev yapan personelin farkındalığını artırıcı eğitim seminerleri düzenlenmelidir. Otizm spektrum bozukluğu olan bireylerin erken farkedilebilmesi için anne-çocuk takibi yapılan aile sağlığı merkezlerinde görev yapan sağlık personelinin farkındalığını artırıcı eğitim seminerleri düzenlenmelidir. Erişkin psikiyatri ve çocuk hastalıkları uzmanlarının otizm spektrum bozukluğu konusunda farkındalığını artırıcı eğitim seminerleri düzenlenmelidir. Örgün eğitim kurumlarının (anaokulu, ilkökul, ortaokul ve lise) okul yöneticileri ve öğretmenlerine yönelik otizm spektrum bozukluğu konusunda farkındalığı artırıcı eğitim seminerleri düzenlenmelidir. Örgün eğitim kurumlarında (anaokulu, ilkökul, ortaokul ve lise) normal gelişim gösteren öğrenciler ile ailelerine otizm spektrum bozukluğu konusunda farkındalığı artırıcı çalışmalar (aile eğitim seminerleri, broşürler, kitapçıklar, medya haberleri vb.) gerçekleştirilmelidir. Kaynaştırma sınıflarındaki öğretmen ve öğrencilerin otizm spektrum bozukluğu olan çocuklar ve özellikleri konusunda farkındalığı artırıcı ve bilgilendirilmesine yönelik mesajlar içeren kısa filmler hazırlatılmalıdır. Otizm spektrum bozukluğu konusunda, 1-3 yaş arası çocuğu olan ailelere yönelik farkındalık çalışmaları (aile eğitim seminerleri, broşürler, kitapçıklar, medya haberleri vb.) gerçekleştirilmelidir. Otizm spektrum bozukluğu tanısı almış bireylerin farklı özelliklerine ve performanslarına uygun iş ortamlarında diğer bireylerle eşit koşullarda istihdamlarını sağlamak için kamuoyunda farkındalık artırıcı çalışmalar yapılmalıdır. Otizm spektrum bozukluğu tanısı almış bireylerin istihdam süreçleri ile ilgili işverenlere yönelik eğitimler verilerek bilgilendirici materyaller hazırlanmalıdır. Engelliler Destek Programı (EDES) ve Ulaşılabilirlik Destek Programı (UDEP) hibe programları yaygınlaştırılmalı ve otizm spektrum bozukluğu konusunda hazırlanacak projeler desteklenmelidir. Otizm spektrum bozukluğu olan bireylerde sağlık, eğitim ve destek hizmetlerinin sürekliliği için kurumlar arası bütüncül bir takip sisteminin kurulması için protokol yapılmalı ve izlem protokolleri

oluşturulmalıdır. Engelliler İçin Sağlık Kurulu Raporu" mevzuatı güncellenmelidir" başlıkları konusunda 2013 yılından bugüne kadar yapılan somut çalışmalar nelerdir? Bu çalışmaların listesi nedir?

Bu başlıklar konusunda hangi bakanlıklar, kurum veya kuruluşlar görevlendirilmiştir? Bu başlıkların tamamlanma süresi nedir? Bu süre içerisinde çalışmalarda geline nokta nedir?

- 12-Otizm Spektrum Bozukluğu Ulusal Eylem Planında yer alan;** "Ülkemizde otizm spektrum bozukluğunun yaygınlığının saptanmasına yönelik araştırmalar ve çalışmalar yapılmalıdır. Sağlık Bakanlığı tarafından yürütülen "Çocuğun Psikososyal Gelişimi Destekleme Programının (ÇPGD)" otizm spektrum bozukluklarını değerlendirme konusunda geliştirilerek "Çocuk İzlem Protokolleri"ne entegre edilmeli; birinci basamak sağlık hizmetlerinde çocuk izleme programları kapsamında değerlendirme, izleme ve destek sağlama konusunda etkin çalışma yapılmalıdır. Sağlık Bakanlığı "Çocuğun Psikososyal Gelişimi Destekleme Programının (ÇPGD) "Aile Hekimliği Uzaktan Eğitim Modülleri"ne entegre edilmesi sağlanmalı ve uygulama kapsamı ülke geneline yaygınlaştırılmalıdır. Otizm spektrum bozukluğu ile ilgili tarama ve izleme çalışmaları zorunlu hale getirilmelidir. Erişkin olup otizm spektrum bozukluğu belirtileri gösteren tanı almamış bireylerin tanı alması sağlanmalıdır. Otizm Mükemmeliyet Merkezi (OMM)"nin sayı ve kapasiteleri artırılmalıdır. Otizm spektrum bozukluğuna sahip bireylere sağlıklı beslenme ve obezite konusunda danışmanlık hizmeti verilmelidir." başlıkları konusunda 2013 yılından bugüne kadar yapılan somut çalışmalar nelerdir? Bu çalışmaların listesi nedir?

Bu başlıklar konusunda hangi bakanlıklar, kurum veya kuruluşlar görevlendirilmiştir? Bu başlıkların tamamlanma süresi nedir? Bu süre içerisinde çalışmalarda geline nokta nedir?

- 13-Otizm Spektrum Bozukluğu Ulusal Eylem Planında yer alan;** "Sağlık kuruluşlarında ailelere bilgilendirme, rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri sunmak üzere sağlık personelinin eğitilmesi, psikolojik destek hizmetlerinin nitelik ve niceliğinin artırılması, birinci basamak sağlık kuruluşlarında "Aile Destek Birimleri" kurularak, bu birimlerde görevli uzmanlarca ailelere danışmanlık ve izleme hizmeti verilmelidir. Rehberlik ve Araştırma Merkezleri ile tüm özel eğitim kurumlarında ailelere eğitsel rehberlik ve danışmanlık hizmeti verilmelidir. Otizm spektrum bozukluğu tanımlı çocuğa sahip ailelere yönelik bakım, sosyal hizmet ve yardım konularında eğitim ve danışmanlık hizmeti verilmesi için illerde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı Aile Danışma Merkezi ve/veya Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüklerinde Aile Danışma Birimleri kurulmalıdır. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı web sayfasında ailelere yönelik uzaktan eğitim programı ile web portalı oluşturulmalı ve yayınlar hazırlanmalıdır. Örgün ve yaygın eğitim kurumlarında uygulanmak üzere aile eğitim programları hazırlanmalıdır." başlıkları konusunda 2013 yılından bu tarihe kadar yapılan somut çalışmalar nelerdir? Bu çalışmaların listesi nedir?

Bu başlıklar konusunda hangi bakanlıklar, kurum veya kuruluşlar görevlendirilmiştir? Bu başlıkların tamamlanma süresi nedir? Bu süre içerisinde çalışmalarda geline nokta nedir?

- 14-. Otizm Spektrum Bozukluğu Ulusal Eylem Planında yer alan; “Otizm spektrum bozukluğu tanısı olan çocukların özelliklerine ve gereksinimlerine özgü eğitim programları geliştirilmeli ve uygulanmalıdır. Otizm spektrum bozukluğu tanısı olan çocukların eğitim alabileceği eğitim kurumu sayısı artırılmalıdır. Kaynaştırma yoluyla eğitim gören otizm spektrum bozukluğu olan öğrencilere, gereksinimlerine uygun destek hizmetleri (öğretmene danışmanlık, sınıf-içi destek ve sınıf-dışı destek) ile bu uygulamaların başarılı yürütülebilmesi için makul uyarlamalar ve eğitim ortamları düzenlemeleri (birebir eğitim, küçük grup düzenlemesi, sınıf içi-dışı destek) yapılmalıdır. Kaynaştırma yoluyla eğitimlerini sürdüren otizm spektrum bozukluğu olan öğrencilerin örgün eğitim kurumlarından etkin ve yeterli desteği alması için okul rehberlik servislerinin kapasiteleri artırılmalıdır. Kaynaştırma öğrencilerinin izlenmesi ve okullardaki öğretmenlere destek sunabilmesi için Rehberlik ve Araştırma Merkezlerinin insan kaynağı ve fiziki kapasitesi güçlendirilmelidir. Otizm spektrum bozukluğu tanısı almış öğrencilerin bulunduğu kaynaştırma sınıflarında yardımcı öğretmen ve gölge öğretmenlik uygulamaları başlatılması için yasal düzenleme yapılmalıdır. Örgün eğitim kurumlarında görevli rehber öğretmenlerin otizm spektrum bozuklukları konusunda hizmet içi eğitim almaları sağlanmalıdır. Kamu ve özel örgün eğitim kurumlarında otizm spektrum bozukluğu tanısı almış öğrencilerin ayrımcılığa uğramadan bütünleştirilmiş ortamlarda eğitim görebilmeleri için eğitim mevzuatında düzenleme yapılmalıdır. Özel Eğitim Uygulama ve Özel Eğitim İş Uygulama Merkezlerinde görev yapan personelin sayısı ve niteliğinin artırılması ile personelin otizm ile ilgili bilimsel dayanaklı uygulamalar konusunda eğitilmesi sağlanmalıdır. Sınıf geçme ve genel değerlendirme sistemi kaynaştırma uygulamalarına uygun olarak yürütülmeli, müfredata dayalı değerlendirme, portfolyo değerlendirme gibi alternatif değerlendirme sistemleri yaşama geçirilmeli ve pozitif ayrımcılık uygulaması sağlanmalıdır. Otizm spektrum bozukluğu tanısı olan ve mesleki eğitimlerine ortaöğretim okullarında devam edebilecek öğrencilere yönelik gerekli rehberlik desteği sağlanmalıdır. Otizm spektrum bozukluğu tanısı olan öğrencilerden uygun olanların güzel sanatlar ve spor liselerinde kaynaştırma uygulamasından yararlanması sağlanmalı ve yetenek sınavları otizm spektrum bozukluğu olan bireylerin özelliklerine uygun düzenlenmeli ve bu okulların müfredatları geliştirilmelidir. Çeşitli sanat ve spor dallarında yetenekli olan ve yüksek öğrenim görebilecek otizimli spektrum bozukluğu olan bireylerin, yükseköğrenim görebileceği bölümlerle ilgili düzenlemeler yapılmalıdır. Destek Özel Eğitim Hizmetlerinin Verimliliğinin Araştırılması Projesi sonuçları değerlendirilerek yeni özel eğitim ve rehabilitasyon politikaları geliştirilmelidir. Otizm spektrum bozukluğu olan bireylerin egzersiz yapmaları ve spor aktivitelerine katılımının sağlanması için illerde çalışmalar yapılmalıdır. Örgün veya yaygın eğitim kurumlarında otizm alanında çalışan personelin (yönetici, öğretmen) yeni bilgi ve becerilerle donatılması için yılda en az bir kez bir eğitim programına (konferans, panel ve hizmet içi eğitim) katılma ve katılımı belgeleme zorunluluğu için yasal düzenleme yapılmalıdır.” başlıkları konusunda 2013 yılından bu tarihe kadar yapılan somut çalışmalar nelerdir? Bu çalışmaların listesi nedir?

Bu başlıklar konusunda hangi bakanlıklar, kurum veya kuruluşlar görevlendirilmiştir? Bu başlıkların tamamlanma süresi nedir? Bu süre içerisinde çalışmalarda geline nokta nedir?

- 15-Otizm Spektrum Bozukluğu Ulusal Eylem Planında yer alan;** Otizm spektrum bozukluğu tanısı almış bireylerin çalışabilecekleri korumalı işyeri kurulması için hazırlanacak projeler desteklenmelidir. Türkiye İş Kurumu bünyesinde istihdam edilen "İş ve Meslek Danışmanlarının" kuruma kayıtlı iş arayan otizm spektrum bozukluğu olan bireylerin iş bulmaları, mesleklerini/işlerini değiştirmeleri, mesleki uyum problemlerinin giderilmesi, öğrencilerin meslek seçimleri ve işverenlerin bilgilendirilmeleri ile taleplerini karşılamalarına sistemli olarak yardımcı olunması sağlanmalıdır. Otizm spektrum bozukluğu tanısı almış ve bir işe yerleşmiş olan bireylerin iş hayatına uyumlarının sağlanması ve rehberlik ve danışmanlık hizmetlerinin yürütülmesini sağlamak için iş koçu yetiştirilmesine yönelik projeler desteklenmelidir." başlıkları konusunda 2013 yılından bu tarihe kadar yapılan somut çalışmalar nelerdir? Bu çalışmaların listesi nedir?
- Bu başlıklar konusunda hangi bakanlıklar, kurum veya kuruluşlar görevlendirilmiştir? Bu başlıkların tamamlanma süresi nedir? Bu süre içerisinde çalışmalarda geline nokta nedir?

- 16- Otizm Spektrum Bozukluğu Ulusal Eylem Planında yer alan;** "Üniversitelerin zihin engelli öğretmenliği bölümleri "gelişimsel yetersizliği olan bireylerin öğretmenliği" programına dönüştürülmeli ve zihin yetersizliği ile otizm spektrum bozukluğu alanlarında uzmanlaşma sağlanmalıdır. Otizm spektrum bozukluğu tanısı almış bireylerle ilgili farklı eğitim terapilerini uygulayan, bireysel eğitim terapistleri, davranış analistleri, dil ve konuşma terapistleri, iş ve uğraşı terapistleri ve sosyal hizmet uzmanları yetiştirilmelidir. Otizm spektrum bozukluğu tanısı almış çocukların eğitiminde erken çocukluk dönemi eğitimcisi yetiştirilmesi için ilgili lisans programlarının müfredatları geliştirilmelidir. Otizm spektrum bozukluğu alanında öğretmen/personel, eğitim kurumu konusunda ihtiyaç analizi çalışmaları yapılmalı ve bu analizler doğrultusunda yeni planlamalar yapılmalıdır. Asperger ve yüksek fonksiyonlu otizmin 18 yaş üzeri ruhsal takip ve rehabilitasyonunu üstlenecek uzman kadro, nörolog ve psikiyatrist yetiştirilmesi sağlanmalıdır Otizm spektrum bozukluğu tanısı almış bireylere spor koçluğu hizmeti verecek Beden Eğitimi Yüksek Okulu mezunlarının ihtisas yapacakları yüksek lisans programları açılmalıdır. Otizm spektrum bozukluğu tanısı almış bireylerin yapılı çevrede ve kentsel hizmetlerde ihtiyaç duydukları ulaşılabilirlik düzenlemelerinin neler olduğuna ilişkin araştırmalar ve çalışmalar yapılmalıdır." başlıkları konusunda 2013 yılından bugüne kadar yapılan somut çalışmalar nelerdir? Bu çalışmaların listesi nedir?

Bu başlıklar konusunda hangi bakanlıklar, kurum veya kuruluşlar görevlendirilmiştir? Bu başlıkların tamamlanma süresi nedir? Bu süre içerisinde çalışmalarda geline nokta nedir?

- 17-Otizm Spektrum Bozukluğu Ulusal Eylem Planında yer alan;** "Otizm spektrum bozukluğu olan bireyler için her yaş grubunun ihtiyaçlarına uygun

yatılı ve/veya gündüzlü rehabilitasyon ve bakım merkezleri kurulmalıdır. Yetişkin ve yaşlı otizm spektrum bozukluğu olan bireylerin bakım ve rehabilitasyona tabi tutularak yaşam kalitelerinin iyileştirilmesi sağlanmalıdır. Geçici ve misafir olarak sosyal hizmet kuruluşlarına kabul edilen "Engellilerin Bakımı Rehabilitasyonu ve Aile Danışmanlığı Hizmetlerine Dair Yönetmelik"te uygulama süresinin artırılabilmesi için değişiklik yapılmalıdır. Otizm spektrum bozukluğuna sahip bireyler için evde bakım hizmetleri çeşitlendirilerek (evde tıbbi bakım, telefonla hizmet desteği, eve yemek servisi, daha ucuz ve kısa sürede evlere bakım ve onarım hizmetleri, evde kısa süreli bakım elemanı temini vb.) uygulamalarına geçilmelidir. Evde bakımı gerçekleştiren otizm spektrum bozukluğu olan bireye bakım yapan kişilerin eğitimi sağlanmalıdır. Otizm spektrum bozukluğu tanısı almış bireylere sunulan bakım hizmetlerinin daha etkili, ihtiyaca uygun bir şekilde verilebilmesi, kaliteli ve sürdürülebilir olabilmesi için mevzuatta iyileştirmeler yapılmalıdır. Sosyal güvenlik sisteminde, otizm spektrum bozukluğu tanısı almış bireylerin de yararlanabileceği bağımsız bir bakım sigortası kurulmalıdır. Otizm spektrum bozukluğu tanısı almış bireyin bakımını üstlenen ve ücreti aileler tarafından karşılanan yardımcı personelin sosyal güvenlik primlerinin ödenmesinde devlet katkısı sağlanması için yasal düzenleme yapılmalıdır. Otizm spektrum bozukluğu tanısı almış ve sürekli bakıma muhtaç çocuğu olan anne veya baba ile bakmakla yükümlü olan kişilerin erken emeklilikten yararlandırılması için 5510 sayılı Kanun'un 28 inci maddesinin yeniden düzenlenmesi için yasal düzenleme yapılmalıdır." başlıkları konusunda 2013 yılından bugüne kadar yapılan somut çalışmalar nelerdir? Bu çalışmaların listesi nedir?

Bu başlıklar konusunda hangi bakanlıklar, kurum veya kuruluşlar görevlendirilmiştir? Bu başlıkların tamamlanma süresi nedir? Bu süre içerisinde çalışmalarda gelinen nokta nedir?